

BIBLIOGRAFIE

De snelinventaris van het Gents bouwkundig erfgoed werd afgesloten met het verschijnen van de laatste 2 delen, genummerd 4 nc en 4 nd. Wij herinneren er aan dat dit bijzonder omvangrijk werk uitgevoerd werd in opdracht van het Ministerie van Nederlandse Cultuur.

Aan de basis van deze snelinventarissen (die ook de andere Vlaamse steden omvatten) ligt het 'Monumentenjaar 75'.

De Gentse inventaris bestaat uit 4 verschillende delen (in 5 banden).

In 1976 verscheen in deze serie, getiteld 'Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen', het Deel 4 na dat gewijd was aan de Kuip, de oude stadskern dus, begrepen tussen Leie, Schelde en Ketelvaart.

In 1979 verscheen Deel 4 nb (in 2 banden) waarin het gebied behandeld werd tussen de Kuip en de 16e eeuwse stadsomwallingen die grosso-modo overeenstemmen met de huidige verkeersring.

In het nu onlangs verschenen Deel 4 nc gaat het over het Gents grondgebied van vóór de eerste fusie dat niet behandeld werd in de 2 vorige delen en het Deel 4 nd is volledig en uitsluitend gewijd aan de 14 fusiegemeenten.

De beide laatste delen bevatten samen 1.000 bladzijden, meer dan 500 zwart-wit-foto's, 24 mooie kleurenplaten, etsen, plattegronden, en tot slot een fotoregister met meer dan 2.200 contactdrukken.

De zeer verzorgde druk mag op het actief gezet worden van de drukkerij Snoeck-Ducaju. Prijs van de 4 nc : 990 fr. Van de 4 nd : 1.090 fr.

Zijn wij een rijke stad, ja ? Als een ploeg van 3 gespecialiseerde dames (Chris Bogaert, Kathleen Lanclus en Mieke Verbeek) 7 jaar hard gewerkt hebben om een 'snel'-inventaris op te stellen, welke tijd zou het dan niet vergen om een normale inventaris op te stellen ?

Weinig Gentenaars, geïnteresseerd in hun stad, zullen dit standaardwerk willen missen in hun bibliotheek. Het is inderdaad een 'must'.

Denk eens na : deze 4 snelinventarissen bevatten samen 2.939 bladzijden, 1.477 foto's, 70 prachtige kleurenplaten, een archief van meer dan 6.700 contactdrukken ! Bovendien tal van tekeningen, etsen, plans, plattegronden, etc.

Te betreuren is wel dat door die spijtige, nutteloze straatnaam- en huisnummerwijzigingen geen eenheid meer bestaat in het geheel. De publicatie van de 2 laatste delen heeft meer dan een jaar vertraging opgelopen omdat men ze heeft willen aanpassen aan de gewijzigde namen en nummers.

Het gevaar van een zo grote stedelijke rijkdom — dat hebben wij helaas al vele malen ondervonden — is dat men er zich helemaal niet meer van

bewust is, dat men er min of meer ongevoelig voor wordt en aldus toelaat dat waardevolle, onvervangbare zaken verdwijnen of verminkt worden.

H.C.

VRAAG EN ANTWOORD

De Heer J. Thiron-Selis schrijft ons het volgende :

‘Daar ik probeer van een zo volledig mogelijke inventaris te maken van de schandpalen in onze provincie, had ik graag van u volgende inlichtingen bekomen indien mogelijk :

1° De paal op het Veerleplein. Is dit al of niet een oorspronkelijke schandpaal ? Ik vind nochtans nergens ringen of zo die er op duiden dat deze paal als schandpaal gebruikt is. Of is het juist een herdenkingspaal zoals op de voet staat ?

2° De vroegere schandbank van Gent die in de muur van de Vleeshal, boven het ‘galgenhuisje’ bevestigd is, heeft u daaromtrent enige inlichtingen ?

Vraag van de Heer R. Brullez :

Wie kan een persoons- en levensbeschrijving geven van de volgende Gentse Typen : Blind Lowietje, Vieze Karweie en Zot Sofietje ?

De Heer Ch. Stocké stelt de volgende vraag :

Het L-vormig straatje dat de Burgstraat verbindt met de Bonifantenstraat heet de BOTERMANSTRAAT.

Ik heb geprobeerd te achterhalven wie die ‘Boterman’ wel zou kunnen geweest zijn, maar nergens heb ik daar iets over gevonden. Weet iemand daar meer over ?

GENTSE STADSTRAMS EN -BUSSEN IN DE PERS

Het is met genoegen dat wij vastgesteld hebben dat het boek van Lode Hoste over de Gentse trams zeer goed onthaald werd, iets waar wij trouwens geen ogenblik aan getwijfeld hebben.

Wij laten hier enkele uittreksels volgen uit recensies.

Vooruit

Het boek van Hoste is vlot geschreven. Heemkundigen en andere belangstellenden hopen dat er nog een vervolg op komt.

De Gentenaar

Een vlotte kroniek samengepend door Lode Hoste...

Even lezenswaardig is het tweede deel waarin hij een reeks anekdoten vertelt, aangevuld met enkele tramliedjes en -gedichten.

Het Volk

Het boek van Hoste, een bijzondere uitgave van de 'Heemkundige en Historische Kring Gent' bevat meer dan de loutere geschiedenis tot in 1981 en vormt op zich een schat van documentatie.

Het Laatste Nieuws

Een interessant en boeiend boek. Aan zo'n geschiedenis bestond een behoefte, want Gent miste tot op heden iets dergelijks.

Streekkrant E.3

De zeer bedrijvige en grootste kulturele vereniging van Gent, de 'Heemkundige en Historische Kring Gent' mag een pluim op haar hoed bijsteken naar aanleiding van de publicatie 'Gentse Stadstrams en -Brussen'. Het is geschreven in een losse, vulgariserende stijl, waardoor het voor iedereen toegankelijk is. Het vult een leemte. Het boek staat boordevol gegevens en wetenswaardigheden, een fantastische schat anekdoten en historische feiten, versterkt door fotomateriaal, waarin elke Gentenaar zijn gading zal vinden. Het is meer dan een lokale kroniek, want het boek is uitgegroeid tot een kleurrijke getuigenis van een tijds- en stadsbeeld van de Arteveldestad over meer dan een eeuw.

Informatieblad S.O.S. Gent

Een boek dat de meeste Gentenaars ongetwijfeld zal interesseren.

Geschreven in een vlotte stijl door Lode Hoste, een doorgewinterde folklorist en heemkundige, Oud-Conservator van ons Museum voor Volkskunde. Wat het boek zeer boeiend maakt zijn de 73 foto's die het bevat en die veel Gentenaars met nostalgie zullen bekijken.

Dat is heel mooi en wij danken de recensenten hartelijk voor hun lovende woorden, maar de beste graadmeter voor het succes van een boek is zijn verkoopcijfer. En dat ligt op een prettig hoog niveau.

In die mate dat wij de achterblijvers onder onze leden zouden willen waarschuwen niet langer te wachten om het boek te bestellen, want ze zouden wel eens op hun neus kunnen kijken.

De oplage werd vastgesteld op 1.000 exemplaren en een herdruk wordt niet overwogen.

Op nauwelijks enkele weken waren de twee derden van de oplage al verkocht en, alhoewel wij de publicatie slechts in een eerder beperkte kring hadden bekendgemaakt, zijn er reeds talrijke bestellingen van het buitenland binnengekomen.

Wie van plan was zich het boek aan te schaffen kan het dus best ONMIDDELIJK doen.

Wij herhalen de prijs : 280 fr. (port inbegrepen) voor onze leden.

380 fr. (port inbegrepen) voor niet-leden. Dit bedrag is over te schrijven of te storten op de Postcheckrekening van de Kring : Nr. 000-1050473-60, met de vermelding 'Boek Hoste'.

Degenen die 30 fr. portkosten willen uitsparen, kunnen het boek afhalen in het Documentatiecentrum voor Streekgeschiedenis, Convent Engelbertus, Huis Nr. 46, Groot Begijnhof – St-Amandsberg. Leden worden verzocht hun lidkaart mede te brengen.

Iedere zondag van 10 tot 12 uur. Opgelet ! Gesloten op feestdagen en in de maanden juli en augustus.

LEZERS SCHRIJVEN

Het is steeds een verheugende ervaring èn voor de schrijver èn voor het tijdschrift waarin geschreven wordt als lezers op geschriften reageren. Het komt inderdaad veel te weinig voor dat het lezend publiek uit zijn hoek treedt om bliken van belangstelling te tonen, wetenschap aan te brengen, kritisch tussenbeide te komen, zelfs andersluidende standpunten uit de doeken te doen. Steeds waar blijft het dat 'du choc des idées jaillit la lumière'.

We haasten ons dan ook melding te maken van een schrijven dat de heer

D. Maes zo vriendelijk was ons te laten geworden. Hij reageert namelijk op de voetnoot 3 van het artikel De Gentsche Vleeschhouwers aan het woord (G.T. 1979, blz. 25-42). De noot in kwestie luidt : 'De Vleeshouwers waren de enigen die het recht hadden 'met loopende honden en met jachthoorn' het rode beest, het hert, te jagen. Overal in Vlaanderen behalve te Olsene en te Vinderhoute. Op 1 okt. 1667 werden er zelfs door de hoogbaljuw uitgenodigd te gaan jagen tussen Brussel en Leuven, met name in de streek rond Mechelen. Aan dat jachtrecht doen ons een groot houten beeld van een hert en een jachthoorn denken die we in het Bijlokemuseum kunnen gaan bekijken'.

In zijn brief verwijst steller naar een inventaris uit Vinderhoute. Hij schrijft : 'De inventaris is gedateerd 1723 en draagt het nr. 1113 en is ook vermeld in het werk van F. De Potter en Broeckaert. Hij draagt het volgende opschrift : 'Inventaris raeckende alle papieren der heerlijckhede van Vinderhoute met datter toebehoort'. Onder de titel : 'Bewijsen nopende de jaght gecotteert met de letter F ende elcx nombre' vinden we onder het nummer 3 : 'Stucx proces tusschen jor. Phle Wouters heere van Vinderhoute en jehghens deken ende eedt vanden Vleesschen Ambachte binnen Ghendt ter causen van de jacht waer in den heere van Vinderhoute heeft geobtineert voors. stucx en overlegghen ghedient hebbende in de selve saecke met voorder instructie daer in dienende...' Gezien de meeste originele papieren van de heerlijkheid Vinderhoute in aanvang van de 19de eeuw per kilo verkocht werden (zie De Potter en Broeckaert) is het nu onmogelijk het desbetreffende stuk na te trekken. De voormelde inventaris berust in het Rijksarchief van Gent'.

M.V.W.

WAT DULLE GRIET ZEGT !...

- 't Vriest dat 't kraakt, zegt het spreekwoord.
- Minder gekend, maar toch even schilderachtig zijn deze oude Gentsche gezegdens :
- 't Vriest de kraaien uit de buumen.
- 't Bakt...
- De ruuk vriest aan de schewe.
- Ge pist bergskens in plaats van putjes.
- 't Es vensterkenskirmesse (Als de ruiten met ijsbloemen getooid zijn)
- 't Vriest de duuvels duud in d'helle.
- Nooit zuu erg en vriest
Dat 't kraantje nie en piest

(Wil zeggen, dat het nog zoo mag vriezen, dat de bierkraan blijft loopen).

- 't Vriest 't vaantje aan den stok. (Als er vroeger in de volkswijken koeckenbakken werden gehouden, stak men een wit vaantje uit. Bij erg vriesweer gebeurde het dat het vaantje stijf als ijzer vroom).
- 't Vriest uw hert
Stijf als een berd.
- 't Vriest ne kater uit zijn vel.
- 't Vriest de papen uit d'helle.
Men zeide ook nog : "t Vriest d'advokaten uit d'helle".
- Vriezen... om den duuvel te doen niezen.
- 't Vriest pinnekens (ijskegelkens).
- De Schelde zei aan de Leie :
't Es uit mee drijven en vrijen
De Leie zei : 'k Ben 't luupen moe
We doen alle tweeje ons muile toe
En Leie en Schelde lagen toe.
- 'k Hé kēwe
Zei Cies zijn vrēwe
't Goe zekers vrieze
Zei Lewieze
Wa sirt mij de vust,
Zei Cies, ken vreeze alleen maar den dust.
- Ik zegge dat 't vriest
Zei Verbiest
Mijn mage is ien ijs
Die zei Ghijs
'k Hé de vust aan mijn graten
Zei Verstraete
En ik aan mijn kajelle
Zei Van Melle
'k Vrieze vast aan mijn zule
Zei Van Hulle
Mijn haar vriest van mijn bolle
Zei Cies Colle
Die geen haar en hee, moe hem nie kamme
Zei Van Damme.